
Kacířka

...

podzim 1412

Alžběta stála na prahu domu a dívala se do dáli. Nic neviděla, jen slyšela křik žen i mužů, který se rozléhal po okolí a ozýval se hlasitěji a hlasitěji. Přestože lidé dělali svým dupáním a nadáváním velký hluk, tři slova bezpečně rozeznala. „Čarodějnice, kacířky, upálit!“

Dav se neustále přibližoval, a i když byl teprve před lesem, uvědomovala si, že za několik okamžiků dorazí, aby dokončil to, co začal už dříve. Ještě než se narodila.

„Je to tu,“ řekla si pro sebe a utíkala do chalupy, kde na dřevěné lavici klimbala její babička. „Babičko, musíme jít,“ vybídla stařenu a rychle sbalila nejnnutnější věci do šátku; chléb, trochu sýra a malou nádobu s pitím. Do koženého měšce shrnula peníze, na které směla sáhnout, až když se bude vdávat. Bohužel situace to vyžadovala už teď. Dohromady to dělalo sto padesát grošů. Hlavou jí problesklo, že by za to byla pěkná kravička, několik slepic, kůň a určitě nová střecha, kterou tahle chalupa žalostně potřebovala.

Zahnala úvahy o penězích a věnovala se balení dalších věcí. „Babičko, musíme už jít,“ zopakovala a podívala se na starou ženu, která měla oči stále zavřené. Přistoupila k ní a jemně jí zatřásla. „Babičko, slyšíte mě?“

Marie pokývala hlavou.

Alžběta si v poslední době dělala o babičku obavy. Čím dál tím častěji spala. Přitom vypadala tak klidně a vyrovnaně, i když věděla, že jim každý den hrozí nebezpečí. Poklekla k ní a vzala ji za ruku. „No tak, vzbudte se,“ zatřásla s ní jemně.

Marie se probrala a na vnučku se usmála. „Bětko,“ zašeptala. Hlas se jí chvěl. Poznamenaly ji bolest a utrpení z hrozných zážitků, kterým musela být během svého života svědkem. Nejprve přišla o manžela, pak o dceru a nakonec má přijít i o vnučku.

Jemně ji pohladila po tváři. Byla tak mladá. Teprve osmnáctiletá. Celý život měla před sebou, tak proč musí skončit na hranici stejně jako její dědeček a matka?

Napřímila se a přinutila Alžbětu vstát. Už dávno se rozhodla, že nikam nepůjde. Musí tu zůstat, nebo se nezachrání ani jedna z nich. „Běž!“ přikázala náhle vnučce tvrdě. „Musíš se zachránit.“

Alžběta se zamračila. To nemůže myslet vážně. „Neodejdu sama. Zabijí vás, to dobře víte.“

„Alžběto, musíš mě poslechnout. Když mě vezmeš s sebou, tak daleko neutečeme. Ty musíš jít sama. Nech mě být, jsem už stará. Ty jsi příliš mladá na to, aby tvůj život zmařili. Já nedovolím, aby tě upálili.“

„Nepůjdu bez vás nikam,“ řekla rozhodně a pokoušela se babičku zvednout. Věděla, že má pravdu, ale nehodlala ji nechat napospas ohavnému člověku, který se rozhodl vyvraždit celou její rodinu. „Tak pojdte, prosím. Jste jediný člověk, který mi zbyl. Přece mě nenecháte jít samotnou,“ přemlouvala stařenu a přitom jí po tvářích začaly stékat slzy. Věděla, že je to marné. Zoufale se pokoušela postavit babičku na nohy.

Marie jí však nehodlala pomoci. „Jdi!“ vykřikla a prudce se vytrhla. „Nech mě tu, slyšíš!“ Nemohla ji ohrozit. Je už stará na to, aby zvládla tak dlouhou cestu. „Vezmi si mužské šaty, aby tě nikdo neobtěžoval a nestaral se o to, kdo jsi. Jdi na panství Darodín. Kde leží, už víš. Několikrát jsme šly až za les a tam jsem ti ukazovala cestu. Teď už víš proč. Až dorazíš na místo, ptej se po pánu Darodína, Janu, a předej mu ode mě dopis. Leží v truhlici pod věcmi. Kdyby nevěděl, kdo jsi, řekni, že tě posílá Marie ze Sedína,“ odmlčela se, aby potlačila slzy. „On se o tebe jistě postará.“ Věděla, že až se Jan dozví, co je Alžběta zač, poskytne jí nejen přístřešek, ale také ochranu a bezpečí. „A kdyby nebyl pán doma, ptej se po jeho kuchařce Markétě, i ona ti ráda pomůže.“

Alžběta nechápala, ale babičku poslechla. Okamžitě otevřela truhlici a vyndala z ní mužské šaty, pod kterými byl schovaný dopis. Nikdy si ho nevšimla, babička ho musela napsat nedávno. Ta žena ji neustále překvapovala. Vůbec netušila, že umí psát.

Když se přestrojila, přihodila své šaty do velkého šátku a postavila se před Marii. „Babičko,“ začala, ale cítila, že už nemůže nic říct. Slzy se jí opět nahrnuly do očí a v krku se vytvořila neproniknutelná bariéra, která jí nedovolila promluvit. „Nikdy vám to nezapomenu,“ vzlykla nakonec.

Marie se podívala stranou. Vždy byla silná a teď nehodlala plakat. Se svým osudem už byla smířena, ale nikdy by si neodpustila, kdyby milovaná vnučka dopadla stejně jako oni všichni. „Běž,“ řekla jen a už se na ni nepodívala.

„Prosím, pojdte se mnou,“ zkusila to naposledy.

„Ne, když půjdu, obě zahyneme. Ty musíš přežít, už kvůli své matce. Musíš ji pomstít,“ odmlčela se. „Nás všechny musíš pomstít,“ dodala. „Jan z Darodína ti všechno vysvětlí.“ Pak se k ní otočila s pohledem vyzářejícím odhodláním. „Tak už jdi!“ vykřikla. „Jdi!“

Alžběta ji letmo políbila na tvář a otevřela okno, aby mohla utéct do lesa.

Běžela tak rychle, jak jen mohla. Vybrala si tu nejhorší, ale nejbezpečnější cestu. Skrz les. Nejprve však musela zdolat husté křoví, kde se mohla rychle schovat, aniž by ji někdo spatřil. Nedbala na trní, které ji bodalo a škrábalo, ani na to, že už jí nestačí dech. Běžela, dokud nebyla přesvědčena, že je dostatečně daleko od domu. Doufala, že lidé nepůjdou do hloubi lesa, ale raději si vyberou cestu, která vede okolo něho. Tím by získala značný náskok.

Už nemohla. Střídavě šla, běžela a odpočívala snad celou věčnost. Vybíhala za šera a teď skrz stromy mohla pozorovat měsíc, jak pomalu stoupá až na samý vrchol oblohy. Podle jeho polohy hádala, že je skoro půlnoc. Musela si alespoň trochu odpočinout a napít se. Hrad Darodín byl vzdálen už jen asi hodinu cesty a Alžběta si přísahala, že to dokáže. Už kvůli babičce a tomu, co řekla. Musí pomstít rodinu.

Zastavila a zaposlouchala se do ticha, narušovaného pouze skřeky nočních ptáků a zvěře. Žádné hlasy, jen zvuky zvířat. Oddychla si, může na chvíli slevit. Posadila se na pařez, vyndala čutoru s vodou a dychtivě se napila.

Všude je to tak strašidelné, pomyslela si při pohledu na černý hustý les, kterým musí projít až na druhou stranu. Když se rozhodla pro tuto cestu, vůbec si neuvědomila, jaké nebezpečí a hrůzy může skrývat. Rozhlédla se kolem sebe, neviděla nic než černočernou tmu, kterou sem tam narušovalo světlo měsíce. Bylo to děsivé. Rychle zahnala vkrádající se myšlenky na strašidla, duchy a lesní zvěř. Musí se soustředit na svůj úkol. Dostat se na Darodín. Snad ji odamtud nevyhodí dřív, než místnímu pánu předloží babiččín dopis.

Přemýšlela, proč babička nikdy neřekla, že se zná s pánem z Darodína. A proč o sobě tvrdila, že je Marie ze Sedína? Odmalička bydlela ve Stolo-mech a myslela si, že její rodina je tu odnepaměti. Vždyť Sedín ani nezná.

Párkrát o něm slyšela, ale jen v souvislosti s králem. Sedín byl totiž královským městem.

Doufala, že na všechny otázky jí pán z Darodína dá odpovědi, jak slíbila babička.

Opět se vydala na cestu. Tentokrát už tolik nespěchala. Lidem a stolomským biřicům bude trvat dlouho, než ji dostihnou, a navíc nevěděli, kterým směrem se vydala.

Začínala cítit krvavé šrámy na nohou i na rukou, způsobené ostrými trny a větvemi. Věděla však, že to není nic proti tomu, co by se dělo, kdyby zůstala v chalupě s babičkou. Lidé by ji s velkou radostí postavili před soud kvůli zlé pomluvě, kterou o její rodině šířil muž, jenž se rozhodl, že všem jejím nejbližším zničí životy.

Ještě než by se však dostavila k soudu, proběhlo by vyslýchání, mučení a nakonec potupná smrt na hranici. Byl by to stejný proces, jaký probíhal s jejím dědečkem a matkou. Ani si ta muka nechtěla představit.

Když byla Alžběta malá, obvinili její matku ze smilstva bez oddání a kacířství. Navíc o ní rozhlašovali, že je čarodějnice. Věděla, že ty lživé pomluvy má na svědomí místní rychtář Hynek Starý, za kterého se Anna odmítla provdat.

Alžbětín otec pocházel ze zámožné rodiny, ale bohužel se nikdy nedozvěděl, kdo jejím otcem byl. Řekli jí pouze, že zemřel v boji dřív, než se rodiče stačili vzít. Bylo to strašné. Vědomí, že se matka nikdy neprovdala, ale otěhotněla. Byla to ostuda a každý ji za to odsuzoval. I když nikdo netušil, jak to doopravdy bylo, bohužel ani Alžběta. Věděla, že před ní Anna s Marií něco tají, ale dávaly si vždy dobrý pozor, aby je ani náhodou nezaslechla, když probíraly ty své tajnosti. Toužila zjistit, kdo skutečně je. Nikdy nepochopila, jak je možné, že ani matka, ani babička nepracovaly, a přesto netrपely nouzi. Ony jí to však neřekly. Na její otázky vždy odpovídaly, že je to jen trocha peněz, kterou jim zanechal dědeček, aby přežily. Vlastně to bylo dobře, protože by nikdo nezaměstnal ďáblovu manželku a dceru. Lidé se jich odmalička stranili. Občas vyslechla, jak si povídali o její matce, že souložila s ďáblem. O jejím dědečkovi zase, že dlouhá léta, vždy za úplňku, chodil do zakletého lesa, kde se podle pověsti provozoval čarodějnický sabat. Jednou dokonce slyšela, jak si dvě stařeny vyprávějí, že její dědeček v masce kozla souložil s čarodějnicemi a že si vzal čistou dívku Marii, do které vpravil své sémě, takže se z ní stala ďáblova nocležnice a porodila ďáblovu dceru.

A tak se šířily pomluvy o její rodině, až to zašlo příliš daleko. Dokonce se proslýchalo, že její dědeček plánoval zradu na krále. Soud nařídil jeho pro-
věření a následnou smrt upálením. Anny a Marie si zatím nikdo nevyšimal. Ovšem jedním osudným dnem se vše rozjelo znovu. Přišli stolomští biřici, které poslal Hynek, a Annu odvedli do vězení. To bylo Alžbětě sedm let. Tehdy ještě nechápala, co se děje. Babička jí řekla, že matka jede na dlouhou cestu. Až po čase se dozvěděla, že Anna je mrtvá, a všechny okolnosti, které k její smrti vedly. Tehdy to pro ni byla obrovská rána. Její vcelku spokojený život se změnil ve strach. Už několik let žije v neustálém strachu, že i ona skončí na hranici a teď je to tu.

Klopýtla a spadla. Chvilí jen tak ležela a přemýšlela o tom, co asi bude s jejím životem dál, a o tom, co pro ni babička udělala. I když se snažila nepředstavovat si hrůzy, které teď patrně Marie prožívá, nemohla se myšlenek na její muka zbavit. Slzy jí volně stékaly po tvářích stále víc a víc, až začala usedavě plakat. Už nikdy babičku neuvidí ani nemá šanci ji zachránit. Ta beznadějí v ní vyvolávala nepředstavitelnou zlost. Pěstí vztekla praštila do země a pomyslela na ty, kteří tohle mají na svědomí. Hynek a stolomští lidé. Ty poslušné ovečky poslouchající strašlivého psa. Jak je nenáviděla. Ty lidi, kteří ji odsuzovali a slepě důvěřovali prolhanému rychtáři a peněz chtivým sluhům božím.

Pohrdala lidskou omezeností, kterou denně potkávala. I když neuměla číst ani psát, uvědomovala si dost dobře, že odpustky jsou jen způsob, jak z lidí dostat peníze. Nikdy si žádný nekoupila. Nehodlala plýtvat penězi na církev, která odsoudila její rodinu k záhubě. Nebyla na sebe příliš hrdá, že je tak špatná katolička, ale byla toho názoru, že jestliže je Bůh tak dobrý a milosrdný, nikdy by nedopustil, aby se s lidmi zacházelo tak krutým způsobem, jakým se s nimi zachází nyní, a nikdy by nedovolil, aby se lidé vykupovali ze svých hříchů.

Vstala a pokračovala v cestě. Musí tam dojít dřív, než ji dostihnou Stolomští.

Konečně dorazila na místo. Byla zde jen jednou ještě jako malá dívenka. Přesto by si cestu moc dobře pamatovala, i kdyby jí to babička několikrát neukazovala. Vzpomněla si, že ji sem vzala matka, ale nevěděla proč. Když se vracely domů, Anna se usmívala a říkala své dceři, že se jednoho dne

bude mít moc dobře. Při tom se dotkla svého koženého měšce, který měla připevněný pod sukni. Byl to ten samý měšec, který má teď u sebe ona.

Povzdychla si a uchopila do ruky velké klepadlo. Zaklepala a v malém okénku se objevila rozespálá tvář staršího muže. „Co je?“ zeptal se nevrle. „Je po půlnoci.“

„Odpusťte,“ omlouvala se Alžběta a snažila se urovnat si čepici tak, aby se jí zpod ní neuvolnily vlasy. „Hledám pana Jana z Darodína, je to velice důležité,“ řekla vážně.

Muž se rozesmál. „Myslíš si, že můj pán je ještě vzhůru? To jsi asi musel jít kus cesty, když to nepočká do zítřka,“ zašklebil se. „A co pro něho máš?“ dodal a zvědavě se jí podíval na ruce. Potom otevřel malé dveře, zabudované v obrovské bráně.

Alžběta vytáhla babiččiny dopisy a ukázala ho muži.

Ten po něm chtěl hned chmátnout, ale Alžběta byla rychlejší. „Dopis je určený do vlastních rukou.“

Hlídač se zamračil a sjel podivína pohledem. Ten kluk se mu ani trochu nezamlouval. Co se má co potulovat takhle pozdě v noci na cestách? „Odkud jsi, chlapče? Jak se jmenuješ? A kdo tě posílá?“

„Jmenuji se Václav a posílá mě...“ zamyslela se. Nemůže říct pravdu. Ať už byla její babička ze Sedína, nebo ne, tuhle informaci sdělí pouze hradnímu pánu. Napřímila se a řekla: „Posílá mě jeden vlivný pán, který si nepřeje být jmenován. Tak už mě pusť dovnitř, jsem unavený a hladový,“ zažadonila, sama sebou překvapena, že dokáže tak pohotově lhát. Snažila se mluvit co nejhrubším hlasem, přesto měla pocit, že ji spaluje nedůvěřivým pohledem.

Muž neochotně poslechl a otevřel. „Tak pojď. Vzbudím tedy svého pána, ale jestli to nebude důležité, tak se těš, chlapče. Nechám tě odtud vymrskat, že na to nezapomeň.“ S těmi slovy odběhl pryč.

Stála tam a přemýšlela, co ji asi teď čeká. Jak bude Jan z Darodína reagovat, až ji uvidí? Neměla raději počkat do rána? Co když ji dá zavřít? Náhle se v ní ozval strach. Pud sebezáchovy ji nabádal k útěku. Rychle se kolem sebe rozhlédla. Nikde nikdo nebyl, může proto nepozorovaně odejít. Hradní pán se nikdy nedozví, kdo tu po půlnoci byl. Teď nebo nikdy, vyzvala samu sebe a otočila se od brány.

Než však stihla cokoliv podniknout, otevřely se dveře vedoucí do hradu. Rychle se zase otočila zpět a v němé hrůze vyčkávala, co se bude dít. Na nádvoří se objevil muž, co ji pustil dovnitř. Obešel ji a šel si po své práci,

kteřá představovala dokončení přetrženého spánku. Napřed jí však věnoval zkoumavý pohled, kterým ji sjel od hlavy k patě.

Ten muž ji děsil tolik, že se nevědomky otrásla. Daleko víc jí však naháněl hrůzu někdo jiný. Pán, kterého má teprve spatřit.

Konečně vyšel ze dveří. Držel se zpřima, a i když byl právě probuzen, nedal na sobě nic znát. Bylo vidět, že je to šlechtic. V ruce držel louč a klidně Alžbětu pozoroval. Nezdálo se, že by jí chtěl vynadat, či ji dokonce vyhodit. Prošedivělé vlasy sice dokazovaly pokročilejší věk, ale přesto z něho vyzařovala síla a vitalita. Plamen louče osvětloval modré oči, kolem kterých byly patrné vějířky vrásek. Dívaly se na ni laskavě, ne rozzlobeně. Uvědomila si, že hradní pán není žádný bručoun, který by ji nechal vyhodit nebo vymrskat, ale starší dobrácký muž, který ji jistě pomůže. Přesně jak řekla babička.

„Pojď dál, chlapče,“ řekl jen a postavil se bokem, aby mohla projít.

Alžběta kolem něho opatrně proklouzla do velkého sálu. Uprostřed stály dva dlouhé stoly uspořádané do tvaru T.

Jan z Darodína se posadil na čestné místo a nabídl jí židli o kousek dál, ale tak, aby na ni dobře viděl.

Alžběta si všimla, jak si ji se zájmem prohlíží. Snažila se skrýt rozpaky. Ještě nikdy si ji nikdo neprohlížel tolik jako ten muž u brány a hradní pán. Cítila se nesvá.

„Nuže? Co mi neseš, chlapče?“ zeptal se Jan a opřel se. Při tom z ní nespouštěl oči.

Alžběta vytáhla zapečetěný dopis a podala mu jej. Nejdřív se ale pro jistotu zeptala: „Jste pan Jan z Darodína?“ Uvědomila si, že by to mohl být vlastně kdokoliv.

„Ano, to jsem a ty jsi pravděpodobně Mariin vnuk, nemám pravdu?“

Sklopila zrak. „Ano,“ pípla.

Muž se pobaveně usmál a přijal od ní dopis. Moc dobře věděl, kdo je tento mladík zač. Vlastně to ani nebyl tak mladík, jako mladá dívka. Okamžitě v ní poznal její matku.

Alžběta sledovala Jana, jak čte. Přitom se usmíval a příkyvoval, jako kdyby na ten dopis čekal. Náhle však zbledl. Zdálo se, že na kratičký okamžik znervózněl, ale ihned se zase uklidnil a pokračoval ve čtení.

Za chvíli měl dočteno. Položil dopis na stůl a dlouze se na ni zadíval. „Tvá babička píše, že ti hrozí nebezpečí kvůli čarodějnictví. Prý po tobě

jdou stejně, jako šli po tvé matce a dědečkovi. Žádá, abych se o tebe postaral jako o vlastního.“

Nechápavě zakroutila hlavou. „Proč? Copak vy jste znal moji babičku? Vždyť je to chudá žena. Jak vás může o něco takového prosit?“

Bylo mu jasné, že z toho bude zmatená, ale teď nebyl vhodný čas k tomu povědět jí celou pravdu o jejím životě i o tom, kdo její babička ve skutečnosti byla. Daleko důležitější je postarat se o to, aby tenhle mladý ptáček nebyl lapen do sítě zla.

Se zájmem sledoval Alžbětinu tvář. Její rysy byly tak podobné jeho drahé Anně, jako by byly dvojčata. A ty oči – tak modré, jako je obloha. Úplně stejné, jaké měla její matka. Jen piha, která jí seděla nad pravým koutkem úst, ji od matky odlišovala.

Smutně na ni pomyslel. Anna byla jediná láska v jeho životě. Bohužel jim nebylo štěstí přáno. Místo svatby s milovanou ženou se musel oženit s bohatou dědičkou Kunhutou. Jejich sňatek byl definitivně zpečetěn, jelikož Kunhutin otec vlastnil několik lodí, kotvících v hanzovním městě Lübecku v Německu, jež Janův otec zoufale potřeboval k obchodní činnosti. Na oplátku získala Kunhuta titul a několik panství.

Čirou náhodou se tehdy doslechla o Anně, což v ní vyvolalo silnou žárlivost. A i když jim šla Anna z cesty, nikdy ji nebrala jinak než jako sokyni, která by mohla jediným pohledem ohrozit její postavení.

Jan se proto od zasnoubení s Kunhutou přestal s Annou stýkat. Měl strach, že by se ji někdo mohl pokusit odstranit z cesty. Pán z Darodína byl jeden z nejbohatších mužů celých Čech a Kunhuta byla intrikánka, která se neštítala ničeho. Nechtěl Annu s celou její rodinou vystavit nebezpečí. Nyní byly Kunhuta i Anna mrtvé a on musel dodržet slib, který před lety své milované dal, a sice že pokud Alžbětě už nikdo nezůstane, přijme ji do svého domu a postará se o ni. To jediné jí mohl slíbit a hodlal to splnit.

Mrkl opět na mladou dívku sedící po jeho levici a s úsměvem si pomyslel, jak statečná musí být, když se až sem dostala úplně sama.

Alžběta zvedla hlavu a změřila si ho. Proč se na ni tak usmívá? „Pane?“

Jan se okamžitě vzpamatoval. Teď nebyla vhodná doba na přemýšlení o šikovnosti Anniny dcery. Spíš by se měl zamyslet nad tím, jak jen jí poví o jejím původu. A jak odhalí tajemství, které před ní její rodina dlouhá léta skrývala.

Nakonec se rozhodl, že prozatím nic vysvětlovat nebude. Bude pro ni jednodušší život v nevědomosti. Zvláště v tyto chvíle, kdy ji pronásledují

všichni lidé z její vesnice a chtějí ji upálit. Určitě nemyslí na nic jiného, chudinka, a on ji teď nebude ničím jiným zatěžovat.

Hlavou mu opět bleskla vzpomínka na krutý osud Anny. Tolik si přála žít pro Alžbětu, a nakonec skončila stejně jako její otec.

Zahnal myšlenky na minulost, napřímil se a pohlédl Alžbětě do očí. „Sundej tu čepici.“

Ztuhla. Prokoukl ji a bude po ní chtít vysvětlení, proč tu je. Pokud mu to ovšem babička nenapsala v dopise.

„Tu čepici,“ zopakoval nesmlouvavě.

Neochotně si stáhla pokrývku z hlavy a odhalila tak zlatou záplavu vlasů, které jí sahaly téměř po zadek.

Několik chvil ji dojatě pozoroval, než se konečně zeptal: „Kde je tvá babička, dítě?“

Cítila, jak se jí do očí hrnou slzy. Musela několikrát polknout, aby mohla promluvit. „Řekla, že musím jít bez ní. Že se musím zachránit. Ona...“ hlas se jí zlomil. „Zůstala tam.“ To už se rozplakala naplno. „Oni ji zabili. Nebo zajali a upálí ji.“

Jan se k ní nahnul, aby ji pohladil a tím trochu ukonejšil. To dítě právě ztratilo posledního člena své rodiny. „Uklidni se, milé dítě. Tvá babička pro tebe udělala to nejlepší, co mohla. Nesmíš si to vyčítat. Nemůžeš za to.“

„Mohla jsem tam zůstat, ale ona nechtěla. Křičela na mě, abych utíkala k vám.“

„Já vím, že chtěla, abys přišla sem, a přísahám ti, že tady budeš v bezpečí, dokud budu živ.“

Podívala se na něho modrýma uplakanýma očima. „Proč jste na mě tak hodný?“